

Περί του πνευματικού Ιλαρίωνος του Ίβηρος

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ὁ σεβάσμιος οὗτος ἄνθρωπος καὶ τῆς μοναχικῆς πολιτείας ἄκρος τηρητής, κατὰ τὴν σωζομένην παράδοσιν, κατήγετο ἐκ τῆς Γεωργίας τοῦ Καυκάσου, ὁπόθεν νεώτατος ἐλθὼν ἐμόνασε τὸ πρῶτον ἐν τῷ παρὰ τὴν Μονὴν τῶν Ἰβήρων Γεωργιανῶ Κελλίῳ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, μὴ εὐρίσκων ὅμως ἐν αὐτῷ τὴν ποθητὴν του ἡσυχίαν, ἐλθὼν ἔλαβε παρὰ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου τὸ «Κάθισμα τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου» εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ὥρας ἀπ' αὐτῆς εὐρισκομένου, εἰς τόπον πάντῃ ἀκοινώνητον, ἐρημικὸν καὶ ἡσύχιον.

Εἰς τὸ ἡσυχαστήριον τοῦτο ὁ μακάριος Ἰλαρίων παρέμεινε μόνος ἐπὶ δεκαετίαν, ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀγωνιζόμενος καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ τῆς Μονῆς καὶ εἴ τινος ἄλλου ἀρκούμενος πρὸς ζωτροφίαν. Μετὰ ταῦτα εὐλογία τῆς Μονῆς προσέλαβεν ὡς ὑποτακτικὸν τὸν μετέπειτα διάσημον πνευματικὸν παπὰ Σάββαν, ὁπότε καὶ ἐκμαθὼν τελειότερον τὴν ἐλληνικὴν καὶ προχειρισθεὶς αὐτὸς πρῶτος εἰς ἱερομόναχον καὶ μετ' ὀλίγον καὶ τῆς συνοδείας του, ἐλειτούργουν ἐναλλάξ ἡμέραν

παρ' ἡμέραν, τοῦ ἐνὸς χρέη ψάλτου καὶ ἀναγνώστου ἐκτελοῦντος. Κατήρχοντο δὲ εἰς τὴν Μονὴν μόνον κατὰ τὰς ἀγρυπνίας τῶν μεγάλων ἑορτῶν, καὶ ἐνεθυμοῦντο οἱ ἕως ἐσχάτως ἐπιζήσαντες πατέρες τῆς Μονῆς, τὸν πολὺν πνευματικὸν ἱστάμενον ἐν τοῖς «γεροντικοῖς» στασιδίοις, καθ' ὅλην τὴν ἀγρυπνίαν ὄρθιον, μηδὲ κατὰ τὴν διακοπὴν ἀποχωροῦντα τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἐν τῷ νάρθηκι προσκαρτεροῦντα ἕως οὔ ἡ λειτουργία ἄρξῃται.

Τοσοῦτον εἰς μέτρον ἀρετῆς ἤλασεν (προχώρησε, ἀπὸ τὸ ρ. ἐλαύνω) ὁ ἀοίδιμος, ὥστε καὶ προορατικοῦ χαρίσματος ἠξιώθη, τῆς φήμης δὲ ταύτης καὶ μέχρι Ρωσσίας ἐξαχθείσης. Ὅτε τὰ πράγματα ἔβαινον πρὸς πόλεμον, τὸν «Κριμαϊκὸν» ὀνομασθέντα, περὶ τὸ 1859, ὁ Τσάρος ἦ τὸ ἐπιτελεῖον του ἀπέστειλαν ἐπὶ τούτῳ ἀνθρώπους τῶν μὲ εἰδικὸν πλοῖον (ἱστιοφόρον) νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ἀββᾶ Ἰλαρίωνα περὶ τῆς ἐκβάσεως ἐνὸς τοιούτου πολέμου πρὸς πᾶσαν σχεδὸν τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Τουρκίαν. Τοῦ δὲ ἀποποιουμένου καὶ αὐτῶν ἐπιμενόντων, παρέμεινε τὸ πλοῖον ἐπὶ τριήμερον ἐν τῇ ἀποβάθρᾳ τῆς Μονῆς καὶ ἐν τέλει ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τὴν ἀπάντησιν καὶ ἀπῆλθον.

Ὡς δὲ ἐγνώσθη παρὰ τρίτων, καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων, ἡ πρόρρησις τοῦ ὁσίου Γέροντος ἐπαλήθευσε καθ' ὅλα, καθότι εἶχε προεῖπῃ ὅτι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον «ἡ Ρωσσία θὰ ταλαιπωρηθῇ, θὰ νικηθῇ ἐν τέλει, ἀλλὰ δὲν θὰ χάσῃ ἐδαφικῶς», ὡς καὶ ἐγένετο.

Διηγήσατο ἡμῖν σχετικῶς ὁ ἐν μακαριστοῖς ἤδη Γέρων Ἰάκωβος ὅτι «δόκιμος εἰσέτι ὢν καὶ ὀλίγας ἡμέρας ἔχων ἐν τῇ Μονῇ, ἀνῆλθον δι' ἄλλην ἐργασίαν, ἀποσταλείς, εἰς τὸν ὑδροπρίονα τοῦ δάσους μικρὸν τοῦ «ἀγίου Ἰακώβου» ἀπέχοντα. Περιεργεῖα καὶ πόθῳ κεντρισθεὶς εἰς γνωριμίαν τῶν οἰκητόρων του, πνευματικοῦ Ἰλαρίωνος καὶ Ἱερομονάχου Σάββα, αὐτοβούλως μετέβην εἰς συνάντησίν των, ἵνα καὶ τὴν εὐλογίαν των λάβω, διὰ τὴν καλογηρικὴν μου ζωὴν».

«Κατὰ σύμπτωσιν ὁ Γέρων πνευματικὸς ἐκάθητο ἔξω τῆς θύρας τοῦ οἰκίσκου καὶ ἐπὶ τῇ ἐμφάνισι μου ἀμέσως ἐφώνησεν, «ὀρίστε, τέκνον μου Ἰωάννη», ἐμοῦ ἐξαπορουμένου πόθεν τὸ ὄνομά μου ἔμαθε, καὶ ἐν ταυτῷ ἐξηγοῦντος ὅτι ἴσως ἐκ τῶν πατέρων τις ἀνελθὼν ἀνήγγειλεν αὐτῷ τοῦτο. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Γέρων συμβουλεύων καὶ εὐχόμενός μοι ἵνα κάμω ὑπομονὴν καὶ ὑπακοήν, μοὶ προέτρεψε καὶ νὰ μὴ στενοχωροῦμαι διὰ τὸν τῇ προηγουμένη ἀναχωρήσαντα ἐκ τῆς Μονῆς ἀυτάδελφον Γεώργιον, διότι αὐτὸς ἐκοινοβίασε σήμερον εἰς τοῦ Ξενοφῶντος καὶ θὰ εἶναι ἐκεῖ καλά, ὃ καὶ ἔμαθον διὰ γράμματός του μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ὅτι ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ἐκείνην προσελήφθη ὡς δόκιμος».

«Μετὰ ταῦτα μὲ εἰσήγαγεν εἰς τὸν ναῖσκον τοῦ ἀγίου Ἰακώβου καὶ μοὶ προέτρεψε νὰ βάλω τρεῖς μετανοίας καὶ ἀσπασθῶ τὴν ἁγίαν εἰκόνα του, ὅταν δὲ ἐποίησα

τοῦτο καὶ ἀνηγέρθη, μετὰ πατρικῆς οἰκειότητος θέσας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου μου μοὶ εἶπε· «νὰ ἀγαπᾶς καὶ νὰ εὐλαβῆσαι τὸν συνώνυμόν σου αὐτὸν Ἀπόστολον, θὰ εἶναι ὁ καλλίτερος προστάτης σου».

Ἐμοῦ δὲ νομίσαντος ὅτι ἔκαμε λάθος περὶ τὸ ὄνομα καὶ ἀντειπόντος «δὲν λέγομαι Ἰάκωβος, πάτερ, Ἰωάννης ὀνομάζομαι», «θὰ γίνης καὶ Ἰάκωβος», ἀπεκρίθη, «καὶ μόνον σὺ νὰ γνωρίζης ἕως ὅτου γίνης καλόγηρος ὅσα ἤκουσες σήμερον ἀπὸ ἑνα μωρὸν γέροντα». Καὶ ὄντως καὶ τοῦτο ἐπηλήθευσεν, ἀλλ' ὁ ἅγιος πνευματικὸς δὲν εὐρίσκετο πλέον ἐν τῇ ζωῇ ὅταν ἔγινε μοναχός, καὶ δὲν διέτρεχε τὸν κίνδυνον τῆς φιλοδοξίας, προΐδων καὶ ἐν τούτῳ τὸν θάνατόν του».

Ἦτο τὸ εἶδος κάλλιστος, ὡς ὅλοι οἱ συμπατριῶται του Ἰβηρες, ὑψηλὸς καὶ μακρόθριξ, ἐν γῆρει δὲ λευκοπόλιος, γλυκὺς τοὺς τὲ τρόπους καὶ τὴν ὁμίλιαν, τὸ ξενίζον ἐν αὐτῇ μέχρι τέλους διαφαινομένου. Προσηνῆς εἰς πάντα, δὲν ἔκρυπτε τὴν προτίμησίν του πρὸς πᾶν τὸ ἐλληνικόν, ἐφ' ᾧ καὶ προὔτιμα τὴν μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἀναστροφὴν καὶ συμβίωσιν καὶ τὴν ἐν αὐτῇ τῇ γλώσσει προσευχὴν, ἀνάγνωσιν καὶ λειτουργίαν.

Οἱ Ρῶσσοι τὸν ἠύλαβοῦντο ὑπερβαλλόντως καὶ τὸν προσεκάλουσαν συχνὰ ὡς ρωσσομαθῆ δι' ἐξομολόγησιν εἰς τὴν Μονὴν· ὅθεν μεταβὰς ἐκεῖσε διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν τὴν Τεσσαρακοστὴν τοῦ σωτηρίου ἔτους 1864 ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τὴν 14ην Φεβρουαρίου, ὡς ἀναγράφεται ἐν τῷ μοναχολογίῳ τῆς Μονῆς μας.

Προαισθόμενος τὸν θάνατόν του ἀφῆκεν ἐντολὴν τῷ ὑποτακτικῷ του πνευματικῷ παπᾶ Σάββα, εὐρισκομένῳ καὶ αὐτῷ τότε εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ρωσσοικοῦ, ὅπως τὸ λείψανόν του μὴ ταφῆ ἐκεῖσε, διότι οἱ Ρῶσσοι θὰ τῷ ἀπένειμον τιμὰς καὶ ἴσως μετέπειτα καὶ ἀγιότητα, ἀλλὰ νὰ τὸ μεταφέρῃ εἰς τὸ ἄνωθεν τῆς Μονῆς τῶν Ἰβήρων Γεωργιανὸν Κελλίον τοῦ «Θεολόγου» ὅπου ἡ πρώτη του μετάνοια, καὶ μετὰ τριετίαν ἀνακομίσῃ τὰ ὀστά του εἰς τὸ κοιμητήριον τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου, ὅπερ καὶ ἐξετέλεσεν ὁ ρηθεὶς πνευματικὸς, τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ρωσσοικοῦ μετὰ πολλῶν τιμῶν συνοδευσάντων τὸ τίμιον λείψανον μέχρι τῆς τελευταίας του κατοικίας.

Ὡσαύτως καὶ τὴν ἀνακομιδὴν ποιησάμενος ὁ παπὰ Σάββας μετέφερε τὰ ὀστά εἰς τὴν Μονὴν μας, τῇ θερμῇ δὲ παρακλήσει του πρὸς τὸν Καθηγούμενον καὶ τοὺς πατέρας, ἐπετράπη αὐτῷ δι' εὐλογίας καὶ ἔλαβε τὴν κάραν τοῦ μακαρίου Γέροντός του εἰς τὴν ἐν Κατουνακίοις Καλύβην του τῆς τοῦ «Κυρίου Ἀναστάσεως» ὅπου μετώκησε μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ Γέροντός του.

Ὁ δὲ πανάγαθος Θεὸς ὁ δοξάζων τοὺς πιστῶς αὐτῷ λατρεύσαντας ἔργῳ καὶ λόγῳ διὰ βίου παντός, ἠυδόκησε καὶ ἐπεφαίνετο καθ' ἐκάστην Παρασκευὴν, ἐπὶ τριετίαν

ὄλην, φῶς οὐράνιον ἐπὶ τῆς Καλύβης ταύτης (ἄλλοῦ ὁ μακαριστὸς συγγραφέας ἔγραφε πρὸ συγκεκριμένα ὅτι τὸ φῶς φαινόταν «κατερχόμενον ἐπὶ τοῦ τάφου» τοῦ παπᾶ Σάββα (Ὁδηγὸς πνευματικοῦ καὶ ἐξομολογουμένου), τὸ ὁποῖον ἔβλεπον ἐκ τῆς ἀπέναντι Σκήτεως τῆς ἁγίας Ἴωνης πολλοὶ τῶν ὁσίων πατέρων, καὶ τοῦτο (κατ' ἐξήγησιν τῶν ἁγίων πνευματικῶν) ἐπειδὴ ὁ ἀείμνηστος καθ' ὅλον τὸν μοναχικόν του βίον τὰς Παρασκευὰς ἐνήστευεν ἀπολύτως μήτε ὕδατος γεύμενος ἐν αὐταῖς.

Πηγές: ΑΡΧΙΜ. ΓΑΒΡΙΗΛ ΔΙΟΝΥΣΙΑΤΟΥ (†), ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΗΠΟ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ, εκδ. «ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ», ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1994, σ. 65 κ.ε.-tribonio.blogspot.gr-agioritikesmnimes.blogspot.gr